

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS, 64E JAARGANG NO.10, OKTOBER 2003

onze vogels

Binzen Astarilde

Een drieling bij duiven!!!!

Van duiven is algemeen bekend dat het legsel bestaat uit twee meestal witte eieren. De kroonduif en sommige vruchtenduiven leggen zelfs maar één ei per legsel. Bij de heer Biemans uit Boerdonk is er afgelopen jaar (2002) een drieling bij zijn diamantduiven geboren.

Dar duiven maar twee of soms maar één ei per legsel leggen komt door het feit, dat de populatie hiermee intact blijft. Vogelsoorten welke meer dan vijf eieren per legsel leggen hebben vijanden, kou, voedselgebrek cetera.

De diamantduif is net als bv de lachduif en de Turkse tortel niet of nauwelijks te stoppen, wanneer ze aan het kweken zijn. Er zijn gevallen bekend van 9 legsels in één kweek-

seizoen! Zo ook bij de heer Biemans, welke zijn diamantduiven koppelsgewijs in een vlucht huisvest, samen met neophema's, zodat er gericht gekweekt wordt.

De kweek ging in 2002 weer zeer voorspoedig en uit een koppel wildkleur doffer x witstuit wildkleur duivin lagen er in het zesde legsel ineens drie eieren. Alles drie de eieren waren bevrucht en na dertien dagen kwam het eerste ei uit na twee dagen het

tweede en na weer twee dagen het derde ei. Het eerste jong was inmiddels zoals u op de foto kunt zien al goed aan het groeien en doordat deze al in de veerstoppels kwam en hier dan het ouderpaar minder op het nest gaat zitten is het voor de twee achterblijvers fataal afgelopen na zeven

◀ Ouderpaar met beide jongen

◀ De Drieling; 1 van 7 dagen oud en de twee van steeds 2 dagen ouder.

dagen. Wanneer de eitjes geraapt zouden zijn zou de drieling goede overlevingskansen hebben gehad. Hierna heeft het ouderkoppel nog een legsel gelegd met weer normaal twee eieren.

Diamantduiven zijn vreedzame vogels die je goed bij andere vogels kunt houden, enkel wanneer de jongen net uit het nest komen en nog niet goed kunnen vliegen, zullen zij deze verdedigen tegen medebewoners, als deze te kort in de buurt komen.

Diamantduiven stellen geen hoge eisen qua huisvesting, voeding, mest en zijn winterhard, mits ze vanaf de zomer gewend zijn.

Er zijn ook al diverse mutaties ontstaan bij deze kleinste Australische duivensoort, waaronder pastel, bruin, overgoten, bont, satinet, agaat en de witstuit uit dit artikel. (Zie ook Onze Vogels april bladzijde 127) De heer Biemans heeft overigens het kweekkoppel goed samengesteld door een wildkleur x witstuit te paren. De witstuit vererft namelijk dominant, dus uit één witstuit kan je gelijk al witstuiten kweken.

Als je witstuit x witstuit gaat paren kweekt je witstuiten waarbij de vleugeltekening gaat

▲ het kweekkoppel

uitvloeien over het rugdek, ook de bovenstaartveren worden nagenoeg wit, beide zijn een ernstige kleurfout als TT vogel! Ook zijn deze "dubbel" factorige vogels factorige witstuiten vaak erg licht van lichaamskleur. Sommige denken dan dat ze het met een pastel te doen hebben. De toppen van de slagpennen blijven echter donkergrijs en vooral de binnenvlag van de vleugelpennen diep donkerbruin, bij alle pastellen is dit kastanjebruin zeer sterk gereduceerd.

TEKST: JAN DE NIJS
FOTO'S: L. BIEMAN

Veranderingen bij de kleurkanaries.

Dit artikel is tot stand gekomen in gezamenlijk overleg met de TC van de A.N.B.v.V. en het KMV k/p van de N.B.v.V. In vervolg op het artikel over de gaat serie hierbij de isabel serie.

De isabelserie.

De vogels welke tot deze serie behoren zijn allen in het bezit van de 1e reductiefactor, de factor is verantwoordelijk voor de reductie van het bruine phaeomelanine en een kwantitatieve reductie van het bruine eumelanine.

Als wij kijken naar de nieuwe standaardisen voor de COM moeten wij stellen dat hier een belangrijke verandering is opgetreden t.o.v. de vogels die wij altijd als tentoonstellings vogel aanmerkten.

De vogels zullen wat helderder tussen de eumelanine bestreping moeten worden er zal dus een grotere reductie van het phaeomelanine moeten plaatsvinden.

De duidelijk, onderbroken bruine bestreping moet goed contrasteren op de geoxideerde ondergrond welke nagenoeg vrij moet zijn van zichtbaar bruin phaeomelanine. Deze rugtekening zal zich moeten doorzetten in de flank, waardoor er een duidelijk zichtbare flanktekening ontstaat. (*)

(*) Duidelijk en goed waarneembare flanktekening is een belangrijke eis!!

De bestreping wordt iets zwaarder doordat we meer flanktekening vragen.

Het gevolg hiervan is dat de "fijne potloodstreepjes" verleden tijd zullen zijn.

Bij de grote pennen en dekveren zal de bruine eumelanine liggen langs de gepigmenteerde schacht en zich uitstrekken naar de buitenzijde van de veer. Aan de buitenzijde van de veer zal een smalle omzoming aan-

wezig zijn. Bij de schimmel en mozaïekkanaries zal de bestreping iets breder zijn, wel dient deze dan goed onderbroken te zijn. Duidelijke bestreping, mooi gelijnd, van de kop in de richting van de staart. Symmetrische bestreping in rug en flanken. Geen zichtbaar phaeomelanine bij de intensieve vogels, minimaal bij schimmel en mozaïek vogels. (*)

Een duidelijke en zuivere egale lipochroomkleur, ook tussen de bestreping. Volledig intensief bij de intensieve vogels en korte gelijkverdeelde schimmel bij de schimmelvogels. Het eumelanine moet goed doorlopen in het onderlichaam. Bij de intensieve vogels zal een matige aanwezigheid van de blauw (citroen) factor de lipochroomkleur positief beïnvloeden. Een te sterke aanwezigheid van de blauw (citroen) factor zal de lipochroomkleur wat te hard doen overkomen. Snavel, poten en nagels moeten eenkleurig zijn en wat betreft de kleur in harmonie zijn met de kleur van het gereduceerde melanine, de kleur zal vleeskleurig overkomen. In deze groep onderscheiden wij de volgende kleurslagen:

Isabel wit.

Tot deze behoren de volgende kleurslagen: isabel wit dominant en isabel wit recessief. Isabel intensief in geel en rood (inclusief ivoor).

Tot deze behoren de volgende kleurslagen: isabel rood intensief, isabel rood ivoor intensief, isabel geel intensief en isabel geel ivoor intensief.

(*) Isabel schimmel in geel en rood (inclusief ivoor en mozaïek).

Tot deze behoren de volgende kleurslagen: isabel rood schimmel, isabel rood mozaïek,

isabel rood ivoor schimmel, isabel rood ivoor mozaïek, isabel geel schimmel, isabel geel mozaïek, isabel geel ivoor schimmel en isabel geel ivoor mozaïek.

Zoal U ziet is de grote verandering bij de isabel de helderheid tussen de bestreping.

Volgende keer meer.

Namens het bestuur KMV k/p van de N.B.v.V. en de TC kleurkanaries van de A.N.B.v.V.

Kleurkanarie keurmeester opleiding.

Beste kanarielifhebbers,

Met dit bericht willen wij u mededelen dat er geen oproep in Onze Vogels komt voor de kleurentest op de Bondsshow (Vogel 2004).

Deze test is een onderdeel om toegelaten te kunnen worden voor de opleiding tot keurmeester kleurkanarie.

De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- de veranderingen in het kleurkanarie beeld, zowel voor de liefhebber als voor de keurmeester.
- de noodzakelijke aanpassing van het lesmateriaal.
- de nationale en internationale modernisering van de kleurkanarie standaard.

In het najaar van 2004 hopen wij wel een nieuwe oproep voor de opleiding tot keurmeester kleurkanaries in Onze Vogels te kunnen plaatsen.

Hopende hiervoor enig begrip te kunnen hebben en U hiermede voldoende te hebben ingelicht verblijven wij met de beste sportgroeten.

HET BESTUUR KMV k/p

Rectificatie.

In het Tentoonstellingskatern 2003, als bijlage bij Onze Vogels van augustus 2003, staat een klein onvolkomenheid. Hoofdgroep 29 - Groep 179 - Klas 179.001 Raza Espagnol, kan ook geshowd worden in de Dewar kooi en niet alleen in de universeel kooi. Wilt U hier rekening mee houden.

HET BESTUUR KMV k/p

B.V.B. ISOLATIEPANELEN

Telefoon (073) 594 90 73
Telefax (073) 594 90 75
internet: www.bvbpanelen.nl

Groothandel in
1e en 2e keus
sandwichpanelen

isolatiepanelen

Zeer geschikt voor volièrebouw en nachtverblijven.

DE PRAKTIJK

Zo half september is in mijn hobbybeleving de mooiste tijd van het jaar.

Dan worden alle jonge vogels gevangen, opgekooid en wordt gekeken hoe de kwaliteit van het gekweekte materiaal is.

Is het roodbezit goed, het geel egaal, zijn pigmentstreepjes mooi kort en smal, hebben postuurvogels de juiste rondingen, fris een goede bevedering etc.

Als we voor onszelf, met de standaardisen bij de hand, dit jaar in de top willen meedraaien en zelfs in de prijzen willen vallen, dan komt nu pas het eigenlijke werk om ook zo ver te komen. U weet het: de concurrentie is groot, doch in de secundaire rubrieken kunnen we zelf nog iets doen om aan het benodigde puntje te komen.

Zeven weken voor het inbrengen van de eerste tentoonstelling wordt gecontroleerd op beschadigde pennen, bontvorming etc.

Een pen heeft zes weken nodig om weer volledig en goed terug te komen. Aan vorm en grootte is niet veel meer te doen, daar hadden we bij het samenstellen van de kweekkoppels op moeten letten. Alhoewel: als de vorm van de kleurkanarie wat aan de vette kant is, kunnen we zo'n paar dagen voor de tentoonstelling het waterpompje wegnemen en de kanarie alleen 's avonds en 's ochtends wat laten drinken, de vogel wordt zienderogen slanker.

Dan de houding. Hieraan kunnen we natuurlijk wel iets doen. Een kanarie is van nature nieuwsgierig. Plaats daarom bij het opkooien een plastic schermje zodanig, dat de vogel hier net overheen kan kijken, als hij zich strekt. En heeft zo'n vogel van zijn ouders "het houding nemen" meegekregen, dan zal een goede verbetering optreden en de vogel zich inderdaad van zijn beste kant laten zien. Nu de bevedering. De vogel regelmatig natspuiten, zodat hij zijn veren gaat oppoetsen. Dit helpt ook weer. De conditie spreekt voor zich. Maar om een vogel puntgaaf op een tentoonstelling te brengen moet men voor het inbrengen van de vogels nagels en snavel controleren en eventueel knippen.

Let er bij een kuifkanarie op of de kuif niet gespleten is en alle veertjes goed liggen en doe er iets aan. In de diverse hoofdgroepen zien we vaak topvogels zitten en dan komt het vaak op kleinigheidjes aan. Want ver-

onderstel dat twee kanaries het praktisch hoogst mogelijke aan kleurpunten behalen, dan komen hierna de secundaire rubrieken aan het woord. Tel uit je winst!

Doch men ziet vaak dat zo'n vogel, als hij voor de tweede keer gespeeld wordt dat seizoen, wel het maximum behaalt, omdat er dan wel iets aan de secundaire rubrieken is gedaan, nadat men er door de keurmeester op gewezen is.

Probeer ook tijdens de opkooiperiode de handelingen tijdens de keuring na te bootsen. Neem de tentoonstellingskooi met kanarie van de stelling en loop er eens mee in het zonlicht. Tegelijkertijd kun je de kleur nog eens controleren.

Let bij het samenstellen van een stam altijd eerst op de kleur van de vogels en daarna op houding, vorm, grootte en bevedering. Het wassen van de vogels voor het inbrengen is een verhaal op zich. Doch doe dit steeds een paar dagen van tevoren, anders wordt het haastwerk en zitten de vogels meestal te los in de veren op de keuringsdag.

Dit hele verhaal is gebaseerd op een heel simpel feit: blijf met de vogels bezig zeker tijdens de opkooiperiode. Want de vogel c.q. vogels moet(en) er toch voor zorgen dat het baasje straks met de borst vooruit kan lopen.

J. M. DONNERS
BUCHTEN-SITTAARD

Een uitvinding die u minstens een half uur rompslomp per dag scheelt.

KAFOMATIC

Prijs : € 59,95 p. stuk

excl. adm. en verzendkosten € 8,95.

Bestelling d.m.v. betaling van het totaalbedrag op rek.no. 37 64 85 655 of bank/girocheque opsturen. Levering op volgorde van binnenkomst.

3 jaren garantie.

Voor verkoop **KEMO import - export**
en informatie: Postbus 6094 - 1802 KB Alkmaar

KAFOMATIC
Super kado
ST. NICOLAAS

De "KAF-O-MATIC" scheelt geld.

Tel. (023) 527 51 40 - Fax. (023) 527 50 23
Autotel.: (06) 16594215

INTERNATIONALE VOGELBEURS W.R.Z.V. HALLEN ZWOLLE

- * 3000 m2 beursruimte voor alles op vogelgebied
- * geen kwartels * voortijdig reserveren verplicht
- * handelaren voor 8.45 uur binnen
- * geopend voor publiek van 9.30 tot 14.00 uur
- * centrale ligging (nabij veemarktterrein)
- * prima en goedkoop restaurant in de hal
- * 15 min. lopen vanaf het station * ruime parkeer gelegenheid

De volgende beurs is: 17 januari 2004

Buitengasthuisstraat / Blaloweg

ZATERDAG
8 NOVEMBER
2003

Inlichtingen : H. Heitbrink.
Tel. (038) 453 02 66 na 19.00 uur

De kuiffactor bij de grasparkiet

De kuiffactor zetelt op een autosomaal chromosomenpaar en is dominant ten opzichte van haar wildallele. De factor is subvitaal te noemen. Dragers van de kuiffactor, zowel heterozygoten als homozygoten, maken gedurende het embryonale stadium een letaliteitscrisis door waarbij 48% van de kuifembryo's afsterft. De overige kuifembryo's ontwikkelen zich normaal.

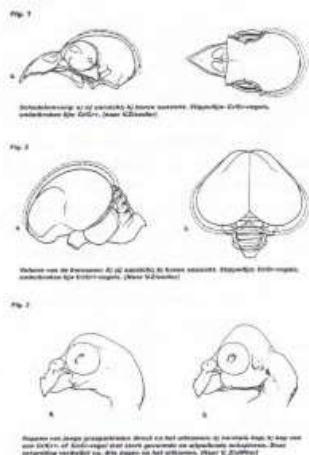
De eerste en rechtstreekse werking, de primaire werking, van de kuiffactor veroorzaakt een vergroting van de eerste, tweede en derde hersenventrikel (holte in de hersenen) en een daarmee gepaard gaande volumetoename van de hersenen. Letale embryo's vertonen alle een enorm waterhoofd en sterven uiteindelijk aan hersenbloedingen tijdens de twaalfde broeddag. Onderzoek heeft verder aangetoond dat de ventrikelvergroting minstens vier dagen voordat de effectieve letale fase intreedt, begint. In de tussengelegen periode ontwikkelt de kuiffactor een bepaalde activiteit waarbij, in samenwerking met andere genenparen, wordt bepaald, of de ventrikelvergrotingen voortgaan waardoor het embryo uiteindelijk op de twaalfde broeddag verloren gaat, of tot stilstand komt en het embryo zich verder kan ontwikkelen. Heterozygote dragers van de kuiffactor hebben geen grotere overlevingskans dan homozygoten.

Nakomelingen van homozygote kuifpoppen komen bij het uitkomen van de eieren voor een tweede letaliteitscrisis te staan, die niet door het eigen erfelijke factorenbezit veroorzaakt wordt, maar het gevolg is van het gebrekkige voortplantingsvermogen van de pop, hetgeen eveneens erfelijk is bepaald. Homozygote kuifpoppen leggen nl. eieren met een kleinere dooier en een kleinere omvang dan normale poppen, waardoor de jongen zich moeilijk uit het ei kunnen bevrijden.

Levensvatbare embryo's hebben een iets grotere schedelomvang dan normale (niet-kuif) embryo's. Dit komt bij homozygoten sterker tot uitdrukking dan bij heterozygoten (zie fig. 1). Hetzelfde geldt voor de volumetoename van de grote hersenen. In fig. 2 is dit zichtbaar gemaakt. De volumetoename van de

grote hersenhelften onderdrukt de ontwikkeling van de andere hersengedeelten. Pas uit het ei gekomen kuifjongen zijn duidelijk van normale jonge grasparkieten te onderscheiden door hun buitengewoon sterk ontwikkelde nekspieren (zie fig. 3).

Wat bij de kuifvogels het meest opvalt is de variabele expressie van het kuifkenmerk. Die varieert van één enkel rechtopstaand veertje op de kop tot één of meer rozetten. Voorts staat vast dat nakomelingen die uit kruisingen met kuifvogels komen en die het kuifkenmerk niet vertonen, de zgn. kuifbroedvogels, wel degelijk drager van de kuiffactor kunnen zijn, omdat hieruit in de nakomst soms puntkuiven voortkomen. Dit feit dient tevens als bewijs dat de kuiffactor met betrekking tot het kuifkenmerk onvolledig dominant is.

Onvolledig dominant gedrag is in de erfelijkheid geen zeldzaamheid. Integendeel, volkomen dominant gedrag geldt in de erfelijkheid als een grensgeval dat naar evenredigheid zelden wordt gerealiseerd. Een ander mooi voorbeeld van onvolledig dominant gedrag bij de grasparkiet zien we bij de Australisch grijzen. In sommige allelcombinaties blijkt de expressiviteit bij A+/A geringer dan bij A/A. Immers, in heterozygoten A+/A blijkt het gemuteerde gen niet steeds in staat het bijbehorende kenmerk grijs te verwezenlijken en is de kleur meer blauwgrijs. Voor een laatste voorbeeld van onvolledige dominantie verwijs ik naar de variabiliteit van het bontpatroon. Niet alleen neemt de bontvorming bij Pi/Pi belangrijk toe, ook de penetrantie, d.w.z., de waarschijnlijkheid waarmee we mogen verwachten dat het bij een erfelijke factor behorend kenmerk wordt verwezenlijkt, is niet 100%. Immers uit de paring dubbelfactorig Hollands bont x normaal komt een enkele maal een normaal jong.

Penetrantie en expressiviteit van een erfelijke factor gaan hand in hand, of beter gezegd: de penetrantie van een erfelijke factor is het gevolg van zijn expressiviteit in een combinatie met andere genenparen.

Het ontstaan en de graad van ontwikkeling van de kuifvorm is van vier componenten afhankelijk:

1. Afwijkende stand van de veerfollikels (veerzakjes) in de hoofdhuid. De gewijzigde stand van de veren berust op een veranderde polariteit van de veerfollikel en een draaiing om de eigen as. Menigmaal komt zelfs de bijveer naar boven te liggen, terwijl de hoofdveer naar het lichaam toegekeerde is.
2. Het aantal veerfollikels met een abnormale stand. Grootte en vorm van de kuif worden bepaald door het aantal veertjes dat bij de totstandkoming betrokken is. Nauwkeurige tellingen hebben aangetoond dat dit kan variëren van één enkel veertje tot wel 160 stuks.
3. Structuur en lengte van de kuifveren. Kuifveren hebben een hogere groeisnelheid en worden beduidend langer dan gewone kopveertjes, gemiddeld ongeveer tweemaal zo lang, een enkele keer wel driemaal. Aan de top van kuifveren ontbreken normaal gevormde haakjes en zien we een ietwat harige bevedering.
4. Het genotype van de betreffende vogel. In de fokpraktijk blijkt dat de expressiviteit van de kuiffactor in homozygoten duidelijk groter is dan in heterozygoten. Vorm en grootte van de kuiven van homozygoten en heterozygoten verschillen dan ook duidelijk van elkaar.

Heterozygote dragers van de kuiffactor kunnen er als volgt uitzien:

- gladkop, dit zijn de zgn. kuifbroedvogels;
- één enkel rechtopstaand veertje op de kop;
- kleine puntkuif;
- grote puntkuif;
- halfrozet.

De homozygote kuifvogels hebben gewoonlijk twee of meer kuifcentra. Men onderscheidt vier varianten:

- dubbele asymmetrie;
- op het voorhoofd een puntkuif, op de kruin een rozet;
- dubbel rozet;
- volle rozet.

De kuiffactor vereeft onafhankelijk van alle andere tot nu toe bekende erfelijke factoren bij de grasparkiet. Het symbool voor de kuiffactor is Cr (=crest = kuif).

Nu dan enkele paringen in formules:

1. kuif 2 fac. x kuif 2 fac.

$Cr/Cr \times Cr/Cr = 100\% Cr/Cr$

2. kuif 2 fac. x normaal

$Cr/Cr \times Cr+/Cr+ = 100\% Cr/Cr+$

serie "over dieren"

Van deze uitgever verschenen in 2001 de eerste deeltjes over vogels. Inmiddels zijn er 17 uitgaven op de markt gekomen en men voegt er nu nog 4 nieuwe titels bij. Alle deeltjes zijn soortgelijk van opzet. Ze zijn meestal geschreven door liefhebbers en kwekers, die veelal verbonden zijn aan de NBvV. Naast een stuk deskundige tekst zijn er vele kleurenfoto's verwerkt.

Enkele technische gegevens: De boekjes bevatten per deel 64 pagina's, de meeste hebben ongeveer 70 of meer kleurenfoto's, 21 x 15 cm, paperback, prijs € 6,40. Ze zijn Nederlandstalig en de tekst is makkelijk leesbaar.

Nieuw zijn nu verschenen:

De Zangkanarie

Door Harm Koster

Aanschaf, huisvesting, voeding, kweek, en ziekte van de harzer, waterslager en de timbrado. Uitgebreide beschrijvingen van alle erkende toeren, rollen, woeten, klokken, waterslagen en andere tonen. Bestelnummer B112.

De Rosella's

Door Adri van Kooten

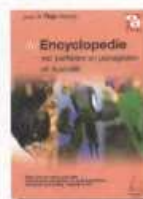
Een compacte uitgave met veel informatie over de diverse soorten Rosella's. De schrijver deelt zijn jarenlange ervaring over voeding, huisvesting, broeden en mutaties graag met andere vogelkwekers. Bestelnummer C147.

Encyclopedie van parkieten en papegaaien uit Australië

Door dr. Thijs Vriends

Ongeveer 50 gangbare soorten parkieten en papegaaien worden in dit boekje behandeld. Neophema's, Rosella's, Lori's, Kaketoos en andere soorten passereren de revue. Informatie over herkomst, huisvesting, voeding en kweek. Bestelnummer C139.

Encyclopedie van parkieten en papegaaien uit Afrika en Oceanië

Door dr. Thijs Vriends

In dit boekje komen o.a. de Agapomiden, de halsbandfamilie, enkele Poicephalussoorten, de kakariki's en andere soorten aan bod. Verder dezelfde informatie als de voorgaande titel. Bestelnummer C225.

Reeds eerder verschenen in deze serie:

- A 123 De Gouldamadines
- A 107 De Papegai-amadine
- A 106 De Afrikaanse Prachtvinken
- A 133 Japanse Meeuwen en Lonchura's
- A 112 De Zebra-vink
- A 145 De Europese Cultuurvogels
- B 110 De Kanarie
- C 108 De Grasparkiet
- C 122 Agapomiden
- C 123 Kweken met Agapomiden
- C 129 De Roseicollis en zijn mutaties
- C 137 De Catharinaparkieten
- C 176 Kweken met valkparkieten
- C 406 Papegaaien
- C 412 Encyclopedie van grote papegaaien
- C 413 Encyclopedie van kleine papegaaien
- K 122 Voeding voor kooi- en voliërvogels

De boekjes kosten € 6,40 per deel. Portokosten voor 1 deel € 2,50 en 2 of meer deeltjes eenmalig € 3,00. Te bestellen bij Vogelboekhandel J & J, te Nunspeet, door overmaking van het bedrag + portokosten op

Robobankrekening 347580904 of Postbankrekening 6791634, o.v.v. de gewenste titel(s) + uw adres. (Uitsluitend levering bij vooruitbetaling) Zie ook onze website www.nbv.nl/jen/.

Vervolg pagina 332

3. kuif 1 fac. x normaal
Cr+/Cr x Cr+/Cr+ = 50% Cr+/Cr+ en 50% Cr/Cr+
  4. kuif 2 fac. x kuif 1 fac.
Cr/Cr x Cr+/Cr = 50% Cr/Cr en 50% Cr/Cr+
  5. kuif 1 fac x kuif 1 fac.
Cr+/Cr x Cr+/Cr = 25% Cr+/Cr+, 50% Cr+/Cr, Cr/Cr
- Uit paring 1 komen 100% dubbelfactorige kuiven. Hiervan gaat 48% ten gronde aan de gevolgen van het letale effect van de kuifactor. Van de resterende vitale kuifvogels, sterft nog een gedeelte omdat ze zich niet uit het ei kunnen bevrijden als gevolg van de geringe eigrootheid. Minder dan de helft van de nakomelingen uit deze blijft dus in leven. De 48% uitval geldt ook voor paring 2. Wanneer de man kuif is en de pop normaal, treedt geen tweede letaliteitscrisis op. De eventuele gladkoppen uit paring 2 zijn kuifbroedvogels en bruikbaar voor de kuifkweek. Paring 3 kan men beter niet toepassen. De

eventuele kuifbroedvogels zijn immers niet van de normale vogels te onderscheiden. Van de Cr/Cr+ vogels overleeft 48% de letale crisis niet. Paring 4 is op zich een goede paring, maar ook in dit geval overleeft 48% niet vanwege het letale effect van de kuifactor. Paring 5 heeft het bezwaar dat men aan de gladkoppen niet kan zien of ze kuifdrager (Cr+/Cr) zijn of normaal (Cr+/Cr+). Van de Cr+/Cr en Cr/Cr vogels overleeft 48% niet.

Behalve met het in aanleg geringe aantal vitale kuifnakomelingen, wordt de fokker geconfronteerd met een reeks gedragsafwijkingen bij zijn kuifvogels. Bij ongeveer een kwart van de heterozygote kuifvogels en veel homozygoten komen psychomotorische bewegingsstoornissen en andere storingen in de levensverrichtingen voor. De voornaamste daarvan zijn:

- voortdurend trillen over het gehele lichaam;
- voortdurend scheef houden van de kop;
- ronddraaien op de bodem van de kooi; poppen

die dit gedrag vertonen kunnen als ze voor de fok ingezet worden de eieren beschadigen;

- niet goed kunnen vliegen, ongecoördineerd fladderen.
- niet voltooiën paringsdaad; homozygote kuifmannen zijn menigmaal niet in staat de copulatie tot een goed einde te brengen en vallen stuiptrekkend op de grond;
- produceren van kleine eieren door homozygote kuifpoppen.

Na het lezen van het bovenstaande, zult u stellig begrepen hebben dat het fokken van kuifparkieten veel problemen kent. Globaal genomen komen van alle bevruchte eieren, en onder het voorbehoud dat verder alles goed gaat, slechts ca.40% kuifvogels (Cr/Cr en Cr+/Cr) op stok. Hierbij zit doorgaans maar een enkeling die qua kuif aan de standardeisen voldoet. Niettemin, hoop ik dat de kuifparkiet voor de liefhebberij en het tentoonstellingsgebeuren behouden blijft.

TEKST: H. W. J. VAN DER LINDEN

een Casanova in de volière

Even voorstellen. Ik ben Piet Geelhoed, woon in Kortgene (Zeeland), ben 42 jaar en betonstaalvlechter van beroep.

Op het gebied van het kweken van prachtvinken heb ik redelijk wat ervaring, want door de jaren heen (ongeveer 25 jaar) heb ik al rond de 22 verschillende soorten gekweekt, waaronder vuurvink, blauwfazant, goudbuikje, Indische nonpareil, groene druppelastrilde, groene tijgervink, St-Helenafazantje, Dybowski druppelastrilde en verschillende kleuren gouldamandines.

Nu is het net als bij iedereen dat er wel eens vogels komen te overlijden. Zo ook bij mij, namelijk de pop van de vuurvink en een man groene tijgervink. En natuurlijk heb ik ook bij ons in de buurt bij de handel en winkels gekeken naar nieuwe vogels, maar er was nergens aan te komen.

Het was mei 1999 geworden en de vogels waren al 3 maanden zonder partner. Dan maar elkaar opgezocht, moeten ze gedacht hebben. De man vuurvink ging wel op een zeer rare plaats nestelen, nl. op een korfje van een kanariënestje, waarop hij een bolletje construeerde. Binnen enkele dagen lagen er 4 eitjes in het nest. Omdat de vuurvink toch wel gevoelig is voor nestcontrole, heb ik het nest met rust gelaten. Pas na 3 weken kreeg ik de kans om in het nest te kijken, omdat geen van beide op het nest vertoefde, dus snel gekeken of er jongen in het nest lagen en ja hoor, er lag 1 jong en 3 onbevuchte eieren in, die ik meteen heb

verwijderd. Na 12 dagen heb ik het jong geringd. Hij groeide redelijk voorspoedig, maar pas na 4 weken vloog hij uit. "En hoe zag hij er nu uit?" zou je je afvragen. Wel, het leek wel een jong van de groene tijgervink. Het jeugdkleed was precies hetzelfde. Na 7 weken was hij zelfstandig en heb ik hem uitgevangen en in een broedkooi geplaatst samen met een goudbuikje en een parelhalsamadine. Nu begon een spannende tijd hoe zo'n vogel eruit zou gaan zien, zo'n bastaard tussen een groene tijgervink (pop) en een vuurvink (man). Tenminste, dat dacht ik. Nadat hij in een broedkooi was geplaatst begon hij al vrij snel te ruien met als resultaat dat hij half september was uitgeleid. Nu is er in Arnhem in de herfstvakantie altijd een internationale vogelshow en daarvoor heb ik hem ook ingeschreven als bastaard vuurvink x groene tijgervink. Ik was vol spanning wat de keurmeesters ervan dachten. Nou het overtrof mijn stout-

ste verwachtingen, want de vogel haalde maar liefst 92 punten en werd kampioen bij de bastaarden. Maar toen ik het keurbriefje onder ogen kreeg was ik met stomheid geslagen, want wat stond er op het keurbriefje? Oranjekaakje x groene tijgervink en ook dat beide ouders zeer goed herkenbaar waren. Nu heb ik dit later nog met enkele keurmeesters besproken en die kwamen allemaal tot dezelfde conclusie. Het was een oranjekaakje x groene tijgervink.

Bij nader inzien kon ik mij daar ook wel goed in vinden, want hij heeft zowel rechts als links een licht oranje kaakje.

Dus met andere woorden: een groene tijgervink nestelt met een vuurvink, gaat vreemd met een oranjekaakje en brengt weer samen met de vuurvink het jong groot. Voorwaar een leuk en bijzonder broedresultaat.

TEKST EN FOTO: PIET GEELHOED

VOEDSEL UIT HET RIJKDOM DER NATUUR

De Kaardebol (*Dipsacus sylvestris*)

De kaardebol behoort tot de familie "Dipsacaceae" of te wel de kaardebol-familie.

Deze kaardebol-familie bevat kruiden met steunbladlose, tegenoverstaande, enkelvoudige maar soms wel diep ingesneden bladeren. De bloemen staan in de hoofdjes die omgeven zijn door een omwindsel. De bloemen zijn meestal tweezijdig symmetrisch, tweeslachtig en vier- of vijftallig.

In Nederland en België komen twee soorten in het wild voor, te weten de "kleine kaardebol" (*Dipsacus pilosus*) met haar ca. twee cm grote, bolvormige hoofdjes waarvan de stroschubben niet buiten de gele of witte bloemen uitsteken en de "wilde kaardebol". Deze "wilde kaardebol" (*Dipsacus sylvestris*) heeft eironde hoofdjes, buigzame stroschubben tussen de lila bloemen en een omwindsel van lange stekelige bladeren. Bij deze soort zijn de bladeren van een paar aan de voet met elkander vergroeid en vormen daardoor een waterreservoir.

De kaardebol dankt zijn naam aan de "weverskaarde", een familielid gekweekt in Zuid-Europa met tot wel 8 cm lange cilindrische hoofdjes die speciaal gekweekt werden voor het kaarden van wollen stoffen.

De kleine kaardebol komt voornamelijk voor in het zuiden van Nederland en in België. De wilde kaardebol komt algemeen voor.

Opvallend is het dat we de kaardebol vaak treffen op plaatsen waar de mens haar troep heeft achtergelaten zoals verlaten puinstorten en vuilnisbelten. Ook langs wegen en braakliggende terreinen waar niet gemaaid wordt treffen we deze prachtige plant.

Voor liefhebbers van Europese vinkachtigen die in het bezit zijn van een grote tuin ligt hier een uitdaging om met deze planten te kweken. Kennis om moeilijke planten uit zaad op te kweken is hierbij echt niet nodig! U hoeft de zaden alleen maar te zaaien en onkruidvrij houden. Geduld is echter een andere vereiste want het zijn tweejarige planten, dat wil zeggen dat ze na te zijn uitgezaaid in het eerste jaar tot kleine planten zullen uitgroeien. Het daarop volgende jaar zullen doorgroeien tot forse planten tot wel twee meter hoog. In dit tweede jaar komen ze ook in bloei en tot zaadvorming.

De zaden worden vooral door vinkachtigen erg gewaardeerd en zeer speciaal door de putters. Het is een schitterend gezicht om te zien hoe de putters de zaden van de kaardebol los peuteren. Gezien de talrijk aanwezige scherpe stekels is de kaardebol beslist geen plant om zonder handschoenen aan te pakken!

Oogsttijd: zomer/herfst.

Vindplaats: wegbermen, verlaten terreinen, vuilnisbelten,

Vogels: putters, groenlingen, goudvinken, kneuen, fraters, haakbekken, appelvinken, kardinalen, kanaries en parkieten.

TEKST EN FOTO: FRANS PIJNEN.

Rimo 2000: AUTOMATISCHE DIGITALE DIMMER

Dimmer, die natuurgetrouw de ochtend- en avondscherming nabootst. Gloeilampen gaan langzaam aan en uit. TL-lampen branden in de tussentijdse periode. Nachterverlichting kan naar wens worden geregeld. Het programma is Nederlandstalig en eenvoudig op de minuscule nauwkeurig instelbaar. Regelt maximaal 1000 Watt aan verlichting. 2 jaar garantie. Rimo 250, alleen voor gloeilampen.

Verder leveren wij: True-lite zonlichtlampen, thermo- en hygrometers, Bionaire luchtreinigers en luchtreinigers en ionisators, schrikdraad, warmtekoeien, inbouwapparatuur voor warmtekool, Elstein verwarmings-lampen en elementen, schouwlampen, schakelklokken, elektronische- en aetherthermostaten, broedmachine, voetringscharren, nagel-snaveltang, voederspuiten, voedermaalsten, kropraasden, convectorkachel 500 Watt, atalen kaffemolen.

H. Dijks - R. van Dalemstraat 5a - 5104 AL Dongen
Telefoon (0162) 31 39 49 (ook 's avonds)

Internet: www.rimo.nl

Verzending door het gehele land

Zaterdag 15 november 2003

houden wij in de marktthal te BARNEVELD onze regelmatige, grote

"VOGELMARKT"

Met uitzondering van duiven en fazantachtige vogels kunnen alle soorten vogels worden ingebracht.

De markt is geopend van 9.00 tot 13.00 uur Entree € 2,-

Organisatie: G.J. van Norden Vogel- en Dierenvoerders

Marijkelaan 17 - Voorhuizen

en Vogelvereniging "KWEKKLUST" Inl. (0342) 47 20 82

Indien nodig is de "HAL" verwarmd.

Opgelet: Volgende markt is op zaterdag 21 februari 2004

Binsenastrilde (*Neochmia ruficauda*)

Verspreiding: noorden van Australië

Grootte: ongeveer 11 tot 12 centimeter

Geslachtsonderscheid:

Mannetje, bovenkop tot het midden van de schedel, de zijanten van de kop, teugel en keel rood met witte puntjes. Bovenzijde mat grijsgroen, bovenstaartdekveren roodbruin, iedere veer heeft aan de punt een witte vlek. Staartveren donkerbruin met donkerrode vlaggen, alleen het middelste paar veren zijn karmijnrood aan de punt. Onderzijde bleek witachtig geel. Onderkeel, bovenborst en zijanten van het lichaam grijsgroen met witte punten. Oog geelbruin, rode oogring, snavel rood, poten fel geel. Het vrouwtje is matter van kleur en het rood is minder uitgebreid.

Biotoop:

De Binsenastrilde leeft in tropisch Australië, een gebied met een droog en een nat seizoen. In de droge periode verzamelen ze zich tot enorme zwermen, meestal in vochtige streken, langs rivieren en geïrrigeerde velden, maar ook in droge grasvlakten. Tijdens de hitte van de dag zitten de vogels in de struiken, hier vinden ze enige verkoeling, bovendien vallen ze in het groen minder op. Als de regentijd aanvangt beginnen ze te broeden. De vogels maken een kogelvormig nest laag bij de grond tussen het riet, het nest wordt gemaakt van lang gras en van binnen gevoerd met fijn materiaal. De nesten zien er over het algemeen nogal verschillend uit, de een is mooi, de ander slordig, ook de vorm is vaak verschillend, dit hangt af van het beschikbare materiaal. Het legsel bestaat uit 4 tot 6 witte eitjes die overdag afwisselend door zowel mannetje als vrouwtje worden bebroed, s' nachts alleen door het vrouwtje. De broedtijd bedraagt 12 tot 14 dagen.

In de volière:

De Binsenastrilde wordt al heel lang gehouden, het is een uitermate sociale vogel die zeer verdraagzaam is ten opzichte van andere vogels, dit is waarschijnlijk de reden waarom

het een populair vogeltje is, op tentoonstellingen zie je ze dan ook vaak. Ze zijn geschikt voor zowel de gezelschapsvolière als de kamervolière. Toch geven de meeste kwekers de voorkeur aan een broedkooi, het hele broedproces is dan beter te sturen en het koppelen kan gericht plaatsvinden. Aangezien ze sinds de jaren zestig niet meer worden ingevoerd, zullen we het met de hier aanwezige vogels moeten doen. De Binsenastrilde is een tropische vogel, dat betekent dat ze moeten beschikken over een verblijf dat vorstvrij is, ze hebben ook een hekel aan tocht en teveel vocht, ze hebben zich wel enigszins aangepast aan ons klimaat, maar het is beter om deze vogels op temperatuur te houden, verlies door vocht of kou is een onnodige zaak. In de volière scharrelen de vogels graag tussen de struiken, wat hun conditie ten goede komt. In een nieuwe omgeving kunnen ze wel eens wat schuw zijn, maar met een beetje geduld en een goede verzorging worden ze steeds rustiger. Het ligt meestal aan de verzorger, is deze rustig en bedaard, dan zullen de vogels hier positief op reageren. De vogels baden graag. Als men een paar schalen schoon water in de volière zet, zullen ze daar dankbaar gebruik van maken. Het is wel belangrijk om het water regelmatig te verversen in verband met ziekten en besmetting, maar dit geldt voor alle vogels. De zang van het mannetje stelt niet zo veel voor, het is vrij eentonig. De vogels slapen s' nachts in een nest, dus het is zinvol om hier en daar wat nestkastjes op te hangen, zodat de vogels zelf kunnen kiezen.

De kweek:

Tijdens de kweek is het beter om ze paarsgewijs te houden, dit voorkomt onderlinge vechtpartijen. Het is niet zo eenvoudig om met deze vogels succesvol te kweken. Dit komt vaak omdat men met te jonge vogels gaat kweken, een hardnekkige fout die veel kwekers blijven maken. Men heeft vaak te

weinig geduld om de vogels volwassen te laten worden, dit feit constateer ik keer op keer. De vogels krijgen dan de schuld en dat is meestal ten onrechte. De vogels moeten bij voorkeur minimaal anderhalf jaar oud zijn, zodat ze genoeg body en reserve hebben om een zwaar broedseizoen te kunnen doorstaan. Door de overdadige voeding gaan de jonge vogels wel eieren produceren, maar zijn ze nog niet volwassen genoeg om te broeden. Als men dan ook nog de eieren gaat rapen, om ze bijvoorbeeld onder de Japanse meeuwen te leggen raken de jonge vogels volledig van slag en zal hun conditie zienderogen achteruit gaan. Als nestgelegenheid geven we de vogels een dicht of half open nestkastje, niet te groot, daarin wat geplouzen touw of sisal, de vogels maken het dan zelf wel af. In de volière komt het wel voor dat ze in een struik zelf een nest maken, dat is natuurlijk nog leuker. Na het uitkomen van de eitjes zijn beide ouders druk in de weer om het jonge kroost van voedsel te voorzien. In het begin hebben de jonge vogels veel dierlijk eiwit nodig, levend voer is dan noodzakelijk. De ene kweker geeft dit, de andere dat, ieder heeft zo zijn eigen methode. Een gevarieerd menu verhoogt de kans op een succesvolle kweek. Als de jongen ongeveer 3 weken oud zijn verlaten zij het nest, ze worden dan nog 3 weken door de ouders gevoerd. Ze zijn net na het uitvliegen bijzonder schuw en kruipen vaak weg, op die leeftijd zijn ze erg kwetsbaar, observatie is dan noodzakelijk. Als ze zelfstandig zijn moeten ze vaak apart gezet worden, de ouders jagen dan vaak achter de jongen aan, met soms nare gevolgen. Op een leeftijd van 6 maanden, zijn de jongen al redelijk op kleur en is het verschil tussen man en pop goed te zien. De Binsenastrilde kent enkele mutaties, deze zien we nog niet zo veel.

TEKST: PIET ZWINKELS

VOGELMARKT BOSKOOP
Dé ontmoetingsplaats voor de vogelliefhebber
Iedere 1e zaterdag v/d maand sept. 2003 t/m april 2004
ZAAL : Stichting Beurshal JTC terrein, Hallélaan 8,
Hazerswoude-dorp. Gratis ruime parkeerplaats aanwezig.
Entree: € 1,00 p.p., kinderen tot 12 jaar gratis. Info: www.vogelmarkt.nl

Vogelhandel - Dierenspecialzaak 't Honk
Grote collectie vogels
Aves - Nutribird - Orlux
Website: <http://www.thonk.nl>
Symfoniestraat 156, Nijmegen. Tel./fax (024) 377 55 33